

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้ดังนี้

1.1 ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านความพึงพอใจของครู ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านคุณลักษณะของนักเรียน ตามลำดับ

1.2 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ดังนี้

1.2.1 จำแนกตามสถานภาพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของนักเรียน ด้านความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านความพึงพอใจของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณารายคู่โดยรวมทุกด้าน ความคิดเห็นระหว่างประธานคณะกรรมการในสถานศึกษาและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับ ความคิดเห็นระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านคุณลักษณะของนักเรียน ความคิดเห็นระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 ด้านความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ความคิดเห็นระหว่างประธานคณะกรรมการในสถานศึกษาและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับความคิดเห็นระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดเห็นระหว่างประธานคณะกรรมการในสถานศึกษาและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับ ความคิดเห็นระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านความพึงพอใจของครู ความคิดเห็นระหว่างประธานคณะกรรมการในสถานศึกษาและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับ ความคิดเห็นระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2.2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

.01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความพึงพอใจของครูไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านคุณลักษณะของนักเรียน ด้านความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และด้านความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

เมื่อพิจารณารายคู่ในด้านคุณลักษณะของนักเรียน ความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง กับ ความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนมากเสนอแนะดังนี้

1.3.1 ด้านคุณลักษณะของนักเรียน ให้ข้อเสนอแนะว่าการสร้างคุณลักษณะที่ดีให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ซึ่งครูจะต้องสามารถถ่ายทอดคุณลักษณะที่ดีให้เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยมีคุณลักษณะที่จำเป็นคือ มีความรอบรู้ สอนดี

มีคุณธรรม จรรยาบรรณ และมีความมุ่งมั่นพัฒนา และครูต้องพัฒนาให้ผู้เรียน ใฝ่เรียนรู้ ก้าวทันเทคโนโลยี

1.3.2 ด้านความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ เสนอแนวทางว่าควรมีการสร้าง ความเชื่อมโยงสู่กันของระบบการศึกษาทั้ง 3 ประเภท คือ การศึกษานอกระบบ การศึกษาในระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งควรจัดให้การศึกษาเป็นเหมือนหน่วยงานองค์กรอิสระอยู่ ภายใต้กฎหมายสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ

1.3.3 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความคิดเห็นว่าจะควรมีการตรวจสอบสภาพ ปัจจุบันเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือ ผลประเมินคุณภาพโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และควรกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ ซึ่งจะทำการประเมินและรวบรวมหลักฐานมีความความก้าวหน้าของงานตามเป้าหมายที่วางไว้

1.3.4 ด้านความพึงพอใจของครู ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเปิดโอกาสให้ครูแสดง ความคิดเห็น และมีอิสระในการคิดสร้างสรรค์ ปรับปรุงงาน ด้วยการจัดให้มีระบบข้อเสนอแนะ และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการให้โอกาสในการร้องทุกข์ ตามขั้นตอนและช่วยเหลือ แก้ปัญหาในความเหมาะสมด้วยความเห็นอกเห็นใจ และจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่น่าอยู่ และนำทำงาน

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ ด้านความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านความพึงพอใจของครู ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านคุณลักษณะของนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โรงเรียนจึงเป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนของชาติ ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวัน หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน นับว่าเป็นภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนที่ต้องร่วมมือกันดำเนินการ โดยมีทรัพยากร เทคนิคและกระบวนการต่าง ๆ ในอันที่จะเลือกสรร ควบคุม และจัดสภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนา เด็กในด้านต่าง ๆ ทั้งความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ คุณธรรม และค่านิยม ตลอดจนการ ถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้เป็น

สมาชิกที่ดีของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเยาวดี จุฑาพรรณนาชาติ (2549 : 98) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า 1) ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความสามารถในการยืดหยุ่น ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านปริมาณและคุณภาพของผลผลิต และ ด้านประสิทธิภาพ 2) เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และประเภทโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จากการจำแนกตามสถานภาพโดยรวมและด้านคุณลักษณะของนักเรียน ด้านความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านความพึงพอใจของครูแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายคู่โดยรวมทุกด้าน ความคิดเห็นระหว่างประธานคณะกรรมการในสถานศึกษาและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับ ความคิดเห็นระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากกระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มคนหรือผู้บริหาร เพื่อให้การบริหารทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การบริหารโรงเรียนมีขอบเขตที่กว้างขวาง แต่ละแห่งอาจมีการกำหนดขอบข่ายที่แตกต่างกันและบทบาทหน้าที่ของผู้นำในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนควรให้ความสำคัญและตระหนักเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีและสร้างศรัทธาต่อเพื่อนร่วมงานผู้บริหารจะเป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา และพาโรงเรียนไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จหรือประสพกับความล้มเหลวได้เท่า ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเยาวดี จุฑาพรรณนาชาติ (2549 : 98) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า 1) ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความสามารถในการยืดหยุ่น ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านปริมาณและคุณภาพของผลผลิต และ ด้านประสิทธิภาพ 2) เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และประเภทโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสัมฤทธิ์ กางเพ็ง

(2551 : 208 – 218) พบว่า (1) ระดับปัจจัยทางการบริหารและระดับประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละปัจจัย พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีเพียงปัจจัยสมรรถนะขององค์กรที่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบระดับปัจจัยทางการบริหาร และระดับประสิทธิผลของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ตัวแปรประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะของนักเรียน ความพึงพอใจของครู และความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จะเห็นว่ามิฉะนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปรับปรุง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยตัวแปรความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และคุณลักษณะของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จากการจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านคุณลักษณะของนักเรียน ด้านความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และด้านความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายคู่ด้านคุณลักษณะของนักเรียน ความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ หน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย มาตรฐานในการบริหารจัดการทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยยาวตี จุฑาพรธนาชาติ (2549 : 98) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า 1) ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความสามารถในการยืดหยุ่น ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านปริมาณและคุณภาพของผลผลิต และ ด้านประสิทธิภาพ 2) เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และประเภทโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยของสัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551 : 208 – 218) 1. พบว่า (1) ระดับปัจจัยทางการบริหารและระดับประสิทธิผลของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละปัจจัย พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีเพียงปัจจัยสมรรถนะขององค์การที่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับระดับปัจจัยทางการบริหาร และระดับประสิทธิผลของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ตัวแปรประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะของนักเรียน ความพึงพอใจของครู และความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ จะเห็นว่า มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปรับปรุง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยตัวแปรความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และคุณลักษณะของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และงานวิจัยของ บัวน้อย กัณนิดา (2552 : 107-113) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก 2) สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) คุณลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับดี

4. จากการศึกษาข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนมากเสนอแนะว่า ควรมีการสร้างความเชื่อมโยงเข้าหากันของระบบการศึกษาทั้ง 3 ประเภท คือ การศึกษานอกระบบ การศึกษาในระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และควรจัดให้มีการตรวจสอบสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมทั้งผลประเมินคุณภาพของโรงเรียน ครูจะต้องสามารถถ่ายทอดคุณลักษณะที่ดีให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้โดยจะต้องมีคุณลักษณะที่จำเป็นคือ มีความรอบรู้ มีความตั้งใจตระหนักในหน้าที่การสอน มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ อีกทั้งยังต้องมีความมุ่งมั่นพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบวิชาชีพ แล้วนำผลการประเมินที่ได้ไปรวบรวมไว้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงถึงความก้าวหน้าของงานตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหาร และครูรวมไปถึงผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นต่อองค์กร

การศึกษามากขึ้น ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ทำให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการปฏิรูปและพัฒนาการศึกษาในประเทศได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย วสันต์ชัย กากแก้ว (2552 : 187) ศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า องค์ประกอบควบคุมภายใน ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมการควบคุม 2) การประเมินความเสี่ยง 3) กิจกรรมการควบคุม 4) สารสนเทศและการสื่อสาร และ 5) การติดตามและประเมินผล และส่วนที่ 2 ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 ด้านดังนี้ 1) คุณภาพผู้เรียน 2) คุณภาพการสอน 3) ความสามารถในการแข่งขัน 4) ความร่วมมือของชุมชน 5) บริบททางกายภาพ และ 6) ความคุ้มค่า ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นขององค์ประกอบการควบคุมภายในกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และงานวิจัยของมนตรีพิทย์ ทรงกิติไพศาล (2552 : 220-223) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า 1) ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทยมีประสิทธิผลการบริหารในระดับปานกลางค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.3163 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.3832 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ (1) การสนับสนุนส่งเสริม ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และ (2) ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การประกันคุณภาพส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน พฤติกรรมการสอน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .05, และ .001 และทุกปัจจัยสามารถอธิบายร่วมกันได้ร้อยละ 63.80

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุประสิทธิผลได้นั้น เป็นผลมาจากปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติเป็นสำคัญ ทั้งนี้หากโรงเรียนมีการบริหารที่ดี มีการปฏิบัติงานเพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการประกันคุณภาพการศึกษา และได้รับความร่วมมือ ร่วมใจจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรในโรงเรียน หรือหน่วยงานอื่นภายนอกโรงเรียน ทุกโรงเรียนก็สามารถบรรลุประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาได้ทั้งสิ้น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ในฐานะต้นสังกัดของผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้ไปพิจารณาประกอบการจัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดว่าควรจะมีการพัฒนาผู้บริหารเป็นการเฉพาะอย่างไร เช่น ด้านสถานศึกษาต้องจัดทำข้อมูลสารสนเทศและดัชนีชี้วัดผลผลิตและผลลัพธ์ด้านงบประมาณให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เนื่องจากมีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังส่วนภูมิภาค จนถึงระดับสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และควรใช้ข้อมูลสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานเป็นประจำ มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดหมวดหมู่ข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ด้านการจัดระบบมาตรการควบคุมภายในสถานศึกษาให้มีมาตรฐาน มีระบบที่ดี มีประสิทธิภาพ เพื่อความเข้มแข็ง และสามารถแข่งขันได้ ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

1.3 สถานศึกษาควรมีการสร้างเครือข่าย ขยายรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อแสวงหารูปแบบการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพในเรื่องต่าง ๆ ศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับความถนัดความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนแก้ปัญหา หรือพัฒนา การดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปผลการแก้ปัญหา หรือพัฒนา และการรายงานผลการเรียนรู้ และการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ และควรมีการทำวิจัยของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพอย่างแท้จริง

1.4 สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและกำกับติดตาม เน้นการบริหารจัดการศึกษาที่เน้นประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยให้ใช้พลังศักยภาพทุกอย่างในการบริหารงาน มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ผู้เรียนรู้จักประหยัด รู้จักใช้ และรักษาทรัพยากร

1.5 สถานศึกษาควรมีการจัดการฝึกอบรมครู อาจารย์ เพื่อพัฒนาศักยภาพของครู ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรอบรู้เท่าทันเหตุการณ์ และเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ ให้บุคลากรมีความรู้ สามารถนำความรู้วิทยาการ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ได้ศึกษามาปรับใช้กับการ

ทำงานเพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายที่เกิดขึ้นกับกระแสโลก จะได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษากระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพของโรงเรียน และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาประเภทโรงเรียนดีศรีตำบล

2.3 นำผลการวิจัยไปเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับมาตรฐานตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

2.4 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลวิจัยที่สามารถนำมาพัฒนาโรงเรียนให้เกิดความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น